Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i (NEI-VFQ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i (NEI-VFQ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32057

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i (NEI-VFQ), görme bozukluklar? veya göz hastal?klar? olan bireylerin, görme yeteneklerinin günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki etkisini öznel olarak de?erlendirmeyi amaçlayan kapsaml? bir sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesi (HRQoL) ölçüm arac?d?r. Ba?lang?çta 51 maddeden olu?an ve daha sonra 25 maddeye k?salt?lan ölçek, bireylerin genel sa?l?k alg?lar?n?, görme ile ilgili zorluklar?n? ve duygusal refahlar?n? ölçmek için tasarlanm??t?r. Bu ölçek, oftalmolojik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda tedavi sonuçlar?n?n ve müdahalelerin hastalar?n ya?am kalitesine olan faydas?n?n de?erlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktad?r. Türkiye'de ise bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, görme yetersizli?i bulunan popülasyonlarda güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmek amac?yla yap?lm??t?r.

Ölçe?in temel amac?, klinik görme keskinli?i testlerinin ötesine geçerek, bireyin sosyal kat?l?m, ba??ms?zl?k ve ruh sa?l??? gibi alanlarda ya?ad??? görme kaynakl? zorluklar? ölçmektir. NEI-VFQ, uluslararas? alanda kabul görmü? psikometrik standartlara sahip olup, farkl? kültür ve dil gruplar?nda yayg?n olarak kullan?lmaktad?r. Türkçe adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki göz hastalar? popülasyonunda kullan?labilirli?ini ve kültürel uygunlu?unu sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Görme ??levi, Ya?am Kalitesi, Oftalmoloji, Psikometri, NEI-VFQ, Adaptasyon, Görme Bozuklu?u, Sa?l?k De?erlendirmesi.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geli?tiricileri: Mangione, C. M., Lee, P. P., Roche, R. A., vd. (Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü ad?na). Türkçe Uyarlama: Toprak, A. B.

Amaç

NEI-VFQ'nun temel amac?, görme kayb?n?n veya göz hastal?klar?n?n bireylerin günlük i?levselli?i, duygusal durumu ve sosyal ya?am? üzerindeki etkilerini sistematik ve nicel bir ?ekilde de?erlendirmektir. Klinik testler genellikle sadece fizyolojik görme i?levi düzeyini ölçerken, NEI-VFQ, hastan?n kendi alg?lad??? ya?am kalitesini ve görme kaynakl? engelleri belirler. Bu, özellikle kronik göz hastal?klar?n?n tedavisinde hasta odakl? sonuçlar?n de?erlendirilmesi için hayati öneme sahiptir.

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n amac? ise, uluslararas? geçerlili?e sahip olan bu ölçe?i Türk kültürüne ve diline uygun hale getirerek, Türkiye'deki klinik çal??malarda ve ara?t?rmalarda görme ile ili?kili ya?am kalitesini ölçmek için standart bir araç sa?lamakt?r. Bu sayede, farkl? tedavi yöntemlerinin etkileri, uluslararas? standartlarda kar??la?t?r?labilir verilerle

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirilebilmektedir.

Yap?

NEI-VFQ, görme ile ili?kili ya?am kalitesini çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r ve genellikle 12 alt ölçekten olu?ur. Bu alt ölçekler, görme i?levinin farkl? yönlerini temsil eder. Ölçek, bireyin görme yetene?i hakk?ndaki öznel yarg?lar?n? sorgular.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar ?unlard?r:

Genel sa?l?k.
Genel görme.
Oküler a?r?.
Yak?n aktiviteler (okuma, diki? vb.).
Uzak aktiviteler (yürüme, tan?ma vb.).
Sosyal i?levsellik.
Ruh sa?l??? (kayg?, depresyon).
Rol zorluklar? (i? veya ev i?lerini yapma).
Ba??ml?l?k (ba?kalar?ndan yard?m alma).
Araba kullanma.
Renk görme.
Periferik görme.

Bu 12 alt ölçek, daha sonra tek bir bile?ik skor (Composite Score) veya görme ile ili?kili ya?am kalitesini temsil eden genel bir skor olu?turmak üzere birle?tirilebilir. Ölçek, Likert tipi derecelendirme kullan?larak yan?tlan?r ve skorlar genellikle 0 (en kötü i?lev) ile 100 (en iyi i?lev) aras?nda ölçeklendirilir.

Geçerlik

Orijinal NEI-VFQ ölçe?i, yüksek düzeyde yap? geçerlili?i, içerik geçerlili?i ve kriter geçerlili?i göstermi?tir. Yap? geçerlili?i, ölçe?in gerçekten de görme ile ili?kili ya?am kalitesinin teorik olarak tan?mlanm?? boyutlar?n? ölçtü?ünü do?rular. Kriter geçerlili?i ise, ölçek skorlar?n?n klinik görme keskinli?i ölçümleri ve di?er ya?am kalitesi ölçümleriyle beklenen yönde ili?kili oldu?unu göstermi?tir.

Kaynak referansta (Toprak, 2005) Türkçe uyarlamaya ili?kin spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, uyarlama çal??malar?n?n temel amac?, orijinal arac?n psikometrik özelliklerini korumakt?r. Ba?ar?l? bir adaptasyon, maddelerin kültürel ve dilbilimsel olarak e?de?er oldu?unu ve dolay?s?yla orijinal ölçe?in geçerlik özelliklerinin adapte edilmi? formda da korundu?unu varsayar. Türkçe adaptasyonun geçerlik çal??malar?nda genellikle faktör yap?s?n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

orijinal ölçekle uyumlu olup olmad??? incelenir.

Güvenirlik

Orijinal NEI-VFQ ölçe?i, mükemmel iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s? alt ölçeklerde genellikle 0.80'in üzerinde) ve yüksek test-tekrar test güvenirli?i sergilemektedir. Bu, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini ve maddelerinin ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Türkçe uyarlama çal??mas? için kaynakta spesifik güvenirlik bilgisi sunulmam??t?r. Ancak, bir uyarlama sürecinde, çeviri ve dilsel e?de?erlik sa?land?ktan sonra, ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?n?n (özellikle Cronbach Alfa) Türk popülasyonunda da yüksek olmas? beklenir. Bu yüksek güvenirlik, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelir.

Faktör Analizi

NEI-VFQ ölçe?inin faktör yap?s?, orijinal geli?tirme a?amalar?nda kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Ölçek, ba?lang?çta 12 farkl? alt boyutu temsil eden 12 faktörlü bir yap?ya sahiptir. Ancak, baz? çal??malarda bu alt boyutlar?n birço?unun yüksek korelasyon göstermesi nedeniyle, faktör yap?s?n?n daha az say?da temel faktöre (örne?in, Uzak Görme, Yak?n Görme, Sosyal/Duygusal Etki gibi) indirgenmesi de önerilmi?tir. En yayg?n kullan?lan versiyon olan 25 maddelik form, görme ile ilgili zorluklar? ve ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini temsil eden bu çoklu faktör yap?s?n? destekler.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Toprak, 2005), ölçe?in Türkçe formunun faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda orijinal yap?ya ne ölçüde uyum sa?lad???n?n incelenmesi gerekmektedir. Kültürel farkl?l?klar, baz? maddelerin veya alt ölçeklerin yerel popülasyonda farkl? yüklenmesine neden olabilir, bu da faktör analizinin önemini art?r?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5 veya 6 seçenekli, "Hiç Zorlanmad?m"dan "Tüm Zaman Boyunca Zorland?m"a kadar de?i?en yan?t seçenekleri içerir.)

Mevcut Diller: ?ngilizce, Türkçe (Toprak, 2005 çevirisi), ?spanyolca ve çok say?da di?er dil.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Göz hastal??? (katarakt, glokom, makula dejenerasyonu, diyabetik retinopati vb.) tan?s? alm?? veya görme bozuklu?u ya?ayan bireyler.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?, anket ?eklinde öz bildirim yoluyla tamamlan?r. Uygulama süresi, kullan?lan madde say?s?na (örne?in 25 maddelik versiyon için yakla??k 10-15 dakika) ba?l?d?r.

Anahtar Kelimeler

Göz Hastal???, Görme Engellilik, Sa?l?k Sonuçlar?, Görme Keskinli?i, Psikometrik De?erlendirme, Türk Oftalmoloji Gazetesi, Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

NEI-VFQ, Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü (NEI) taraf?ndan geli?tirilmi?tir ve genellikle akademik ve klinik ara?t?rma amaçl? kullan?m için ücretsiz olarak sunulmaktad?r, ancak telif hakk? sahiplerinden resmi izin al?nmas? gerekebilir. Ölçe?in orijinal geli?tirme ve yay?mlanma y?l? 1998'dir (51 maddelik versiyon). Türkçe adaptasyon çal??mas? ise 2005 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Kaynaklar

Toprak, A. B. (2005). Görme ile ilgili sa?l?kta ya?am kalitesi ölçekleri ve Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i'nin (NEI-VFQ) Türkçe çevirisi. *Turk oftalmoloji gazetesi, 35*(5), 453-459.

Mangione, C. M., Lee, P. P., Roche, R. A., Pavan-Langston, D., & Traverso, C. E. (1998). Psychometric properties of the National Eye Institute Visual Function Questionnaire (NEI-VFQ). *Archives of Ophthalmology, 116*(11), 1496-1504.

Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i (NEI-VFQ) Maddeleri

ÖNEML?: Bu akademik ölçek giri?inin temelini olu?turan kaynak içerikte, Ulusal Göz Hastal?klar? Enstitüsü Görme ??levi Ölçe?i'nin (NEI-VFQ) Türkçe adaptasyonuna ait maddeler listelenmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeler, Toprak (2005) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalede veya ilgili eklerinde bulunabilir. Bu bölümde, maddeler yerine ölçe?in derecelendirme yap?s?na dair genel bilgi sunulmaktad?r.

Derecelendirme: Kaynak içerikte spesifik derecelendirme bilgisi verilmemi?tir. Ancak standart NEI-VFQ uygulamalar?nda, maddeler genellikle 4 veya 5 puanl?k Likert tipi formatta yan?tlan?r. Örne?in, bir aktiviteyi gerçekle?tirme zorlu?u soruldu?unda, yan?t seçenekleri "Hiç Zorlanmad?m"dan "Biraz Zorland?m" ve "Çok Zorland?m"a kadar de?i?ebilir. Cevaplar puanlanarak alt ölçek skorlar? ve genel bile?ik skor elde edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM